

УДК 378.4:005.336.2:75:77.04-047.22

*МИРОСЛАВ КРИШТАНОВИЧ, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри педагогіки та інноваційної освіти, Інститут права, психології та інноваційної освіти Національного університету "Львівська політехніка", Україна
ORCID ID 0000-0003-1750-6385
mf0077@ukr.net*

ДОСВІД ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ОБРАЗОТВОРЧОГО І ДЕКОРАТИВНОГО МИСТЕЦТВА У ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇНАХ

MYROSLAV KRYSHYANOVYCH, Doctor of Science in Public Administration, Professor Professor of the Department of Pedagogy and Innovative Education, Institute of Law, Psychology and Innovative Education National University "Lviv Polytechnic", Ukraine

EXPERIENCE OF FORMING PROFESSIONAL COMPETENCE IN FUTURE SPECIALISTS OF FINE AND DECORATIVE ARTS IN EUROPEAN COUNTRIES

У статті проведено дослідження досвіду формування професійної компетенції у майбутніх фахівців образотворчого і декоративного мистецтва. Визначено, що система навчання майбутніх фахівців образотворчого і декоративного мистецтва існує в усіх європейських країнах. Однак лідерами в цій сфері визнають Великобританію, Іспанію, Італію, Німеччину, Польщу тощо. У нашому дослідженні ми більш детально розглянемо особливості системи навчання майбутніх фахівців образотворчого і декоративного мистецтва в Іспанії та Італії. Встановлено, що навчальний процес в італійських університетах побудований на принципах відповідальності студентів за власне навчання; вказано на те, що вони мають можливість самостійно скласти власний розклад занять. Автором наголошено, що відвідування занять є добровільним і вчителем не реструється, навчальний рік поділяється на три семестри.

Ключові слова: освіта, досвід, професійна компетенція, підготовка майбутніх фахівців, мистецтво.

Summary. A study of the experience of forming professional competence among future specialists in fine and decorative arts was carried out. The main task is to study the experience of forming professional competence in future professionals of fine and decorative arts. It has been determined that the system of training future specialists in fine and decorative arts exists in all European countries. However, Great Britain, Spain, Italy, Germany and others are recognized as leaders in this area. In our study, we will take a closer look at the features of the training system for future specialists in fine and decorative arts in Spain and Italy. It has been established that the educational process in Italian universities is based on the principles of student responsibility for their own learning. Students have the opportunity to independently create their own class schedule. Attendance at the classes is voluntary and the teacher is not registered. The academic year is

divided into three semesters. Based on the results of the semesters, exams are passed, but the student, if desired, can postpone the exam to a later date, since students are entitled to an individual training program. The higher education system in Spain is considered one of the best in the world. Higher education in Spain is divided into public and private. To enter a higher education institution, you must pass an entrance exam (Selectividad), which is conducted centrally. The experience of Spain in the development of professional competencies of future specialists in fine and decorative arts shows that in the course of the master's program, masters acquire competencies that allow them to understand and implement a strategic, comprehensive and objective vision of the industry from a business point of view; use the most innovative methods; effectively conduct branding and sponsorship. The main pedagogical conditions that form the professional competence of future specialists in the fine and decorative arts in Italy

are determined. Highlighted the professional components that should be inherent in future specialists in fine and decorative arts in European countries.

Key words: education, experience, professional competence, training of future specialists, art

Мета: дослідити досвід формування професійної компетенції у майбутніх фахівців образотворчого і декоративного мистецтва.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Ефективний менеджмент для всіх вимагає відповідного персоналу. Сучасні установи потребують фахівців з вищою освітою, які могли б якісно виконувати свої функціональні обов'язки відповідно до вимог сучасного ринку. У зв'язку з цим в різних країнах зроблено чимало з формування систем професійного навчання майбутніх фахівців образотворчого і декоративного мистецтва. Практика їх навчання дозволила лише частково забезпечити адаптацію організацій до вимог ринкового середовища, оскільки потреби великого числа організацій для всіх не могли бути повністю задоволені.

Сьогодні система навчання майбутніх фахівців образотворчого і декоративного мистецтва існує в усіх європейських країнах. Однак лідерами в цій сфері визнають Великобританія, Іспанія, Італія, Німеччина, Польща та інші. У нашому дослідженні ми більш детально розглянемо особливості системи навчання майбутніх фахівців образотворчого і декоративного мистецтва в Іспанії та Італії.

Аналіз досліджень і публікацій. Дослідженню та аналізу підготовки майбутніх фахівців образотворчого і декоративного мистецтва присвячено велику кількість наукових праць. Серед учених, які займалися вивченням цього питання, слід відзначити: D.Dalen, B.Bennett, D.Dereka, M.Dinold, G.Hill, A.Valdez-Garcia, M.Kudlcek, D.Medvedovskaya та інших. Проте недостатньо вивче-

ною залишається проблема досвіду формування професійної компетенції у майбутніх фахівців образотворчого і декоративного мистецтва.

Виклад основного матеріалу дослідження. В Італії Римська школа була заснована Інститутом передового досвіду в Римі, у якому почали навчатись майбутні фахівці образотворчого і декоративного мистецтва, працювати з випускниками з більш ніж 140 країн. Ця школа орієнтована на зближення академічного та практичного досвіду, а саме дає знання шляхом проведення курсів навчання майбутніх фахівців образотворчого і декоративного мистецтва, що необхідно для творчої активності або розвитку професійної кар'єри.

Місія Римської школи – допомогти майбутнім фахівцям образотворчого і декоративного мистецтва та експертам, домогтися успіху шляхом етичного підходу до роботи. Особливостями формування професійної компетенції у підготовці майбутніх фахівців образотворчого і декоративного мистецтва є (Dereka, 2016):

- індивідуальна допомога з боку досвідчених викладачів (наставників, які здатні передати студентам як чітко визначені концептуальні засади, так і ціннісні навички професійної практичної діяльності для майбутніх фахівців образотворчого і декоративного мистецтва);
- надання навчальних матеріалів і постійний моніторинг освітнього процесу (гарантують якість навчальних програм у підготовці майбутніх фахівців образотворчого і декоративного мистецтва, а саме постійне оновлення програм відповідно до міжнародних стандартів);
- гнучкі методи навчання (майстер-класи, значний каталог скорочених курсів, які можна проходити як в університеті, так і за його межами);
- інноваційні методи навчання;
- мережа і співтовариство випускників (дає їм можливість підтримувати контакт з усіма випускниками і викладачами, ділити-

ся досвідом, проектами і можливостями професійного розвитку).

У кожного викладача університету є певні години для роботи зі студентами, протягом яких він може особисто послухати і проконсультувати. За бажанням майстра можна звернутися до "куратора" однієї з основних дисциплін. Саме він консультує з приводу навчальної програми, іспитів, програм, книг і дисертації (Kudlcek, 2010).

Важливе місце в Італії у процесі навчання приділяється малюванню з натури. На основі ретельного відбору і вивчення окремих фактів, аналізу конструкції, пластики форми, просторового положення, текстури виділяються найбільш важливі елементи, складові зображуваного об'єкта або явища. У міру накопичення наукових знань і практичних навичок розвиваються творчі здібності і зорова пам'ять, уміння спостерігати й аналізувати навколишню дійсність.

Так, професійне навчання майбутніх фахівців образотворчого і декоративного мистецтва в Італії проходить на високому рівні, зокрема, вони використовують інноваційні методи навчання; навчання, засноване на практичних знаннях і навичках з використанням сучасної матеріальної бази, опорою на самостійну роботу. Отримана ступінь магістра визнається в усіх країнах Євросоюзу, а диплом видається тільки після засвоєння матеріалу освітньої програми. Практична спрямованість програм, якісне навчання фахівців образотворчого і декоративного мистецтва для сучасних умов європейського ринку праці, отримання досвіду міжнародних стажувань у кращих компаніях дає можливість працевлаштування у кращих компаніях Європи. Важливою складовою є підтримка магістрів навіть поза академічного середовища, надання рекомендацій та допомоги в розвитку фахового профілю, що відображає найбільш актуальні професійні компетенції на сучасному ринку праці, що сприяють їх конкурентоспроможності (Hill & Valdez-Garcia, 2020).

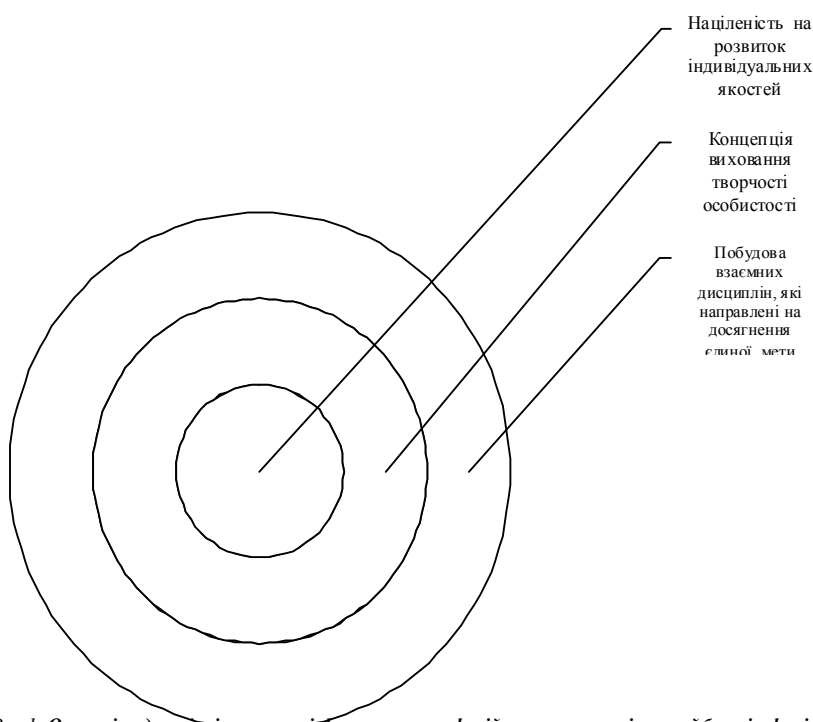

Рис.1. Основні педагогічні умови, які формують професійну компетенцію у майбутніх фахівців образотворчого і декоративного мистецтва в Італії

Виділимо основні педагогічні умови, які формують професійну компетенцію у майбутніх фахівців образотворчого і декоративного мистецтва в Італії (рис. 1).

Система вищої освіти в Іспанії вважається однією з кращих у світі; вона розділена на дві форми – державну і приватну. Для вступу до закладу вищої освіти необхідно скласти вступний іспит (Selectividad), який проводиться централізовано. Університети в Іспанії автономні, і можуть самі вносити корективи в навчальну програму, що дає їм можливість зосередитися на ринку праці. Однак при Міністерстві освіти і культури Іспанії створений Національний інститут якості та оцінки, який контролює рівень освітніх послуг в університетах і забезпечує якісну освіту.

Досвід цієї країни у формуванні професійних компетенцій майбутніх фахівців образотворчого і декоративного мистецтва переконує, що в ході магістерської програми вони набувають такі компетенції, які дозволяють зрозуміти і реалізувати стратегічне, комплексне та об'єктивне бачення самого початку (Medvedovskaya, 2019).

Магістерські програми також розраховані на професіоналів з досвідом роботи в галузі образотворчого і декоративного мистецтва, котрі готові оновити свої знання, прагнуть до свого кар'єрного росту. Це люди, які хочуть бути лідерами,

вкладають сили в будь-який проєкт, мають організаційні здібності, здатні допомогти іншим досягти успіху.

В Іспанії для формування професійної компетенції майбутніх фахівців образотворчого і декоративного мистецтва необхідно володіти знаннями з теоретичних основ та історії народного мистецтва; бути обізнаними із законами формування художньої форми, її особливостями; фізичними та хімічними властивостями матеріалів, з якими доводиться працювати.

У цілому спробуємо виділити наступні професійні компоненти, які мають бути притаманні майбутнім фахівцям образотворчого і декоративного мистецтва в європейських країнах (рис. 2).

Слід зазначити, що мотиваційно-ціннісна сфера сприяє художньо-творчій діяльності. Найбільш важливі професійні мотиви, які виступають як усвідомлена потреба в пізнанні та освоєнні різних видів мистецтва, матеріалів і технологій їх обробки для ефективного здійснення професійної діяльності в галузі декоративно-прикладного мистецтва.

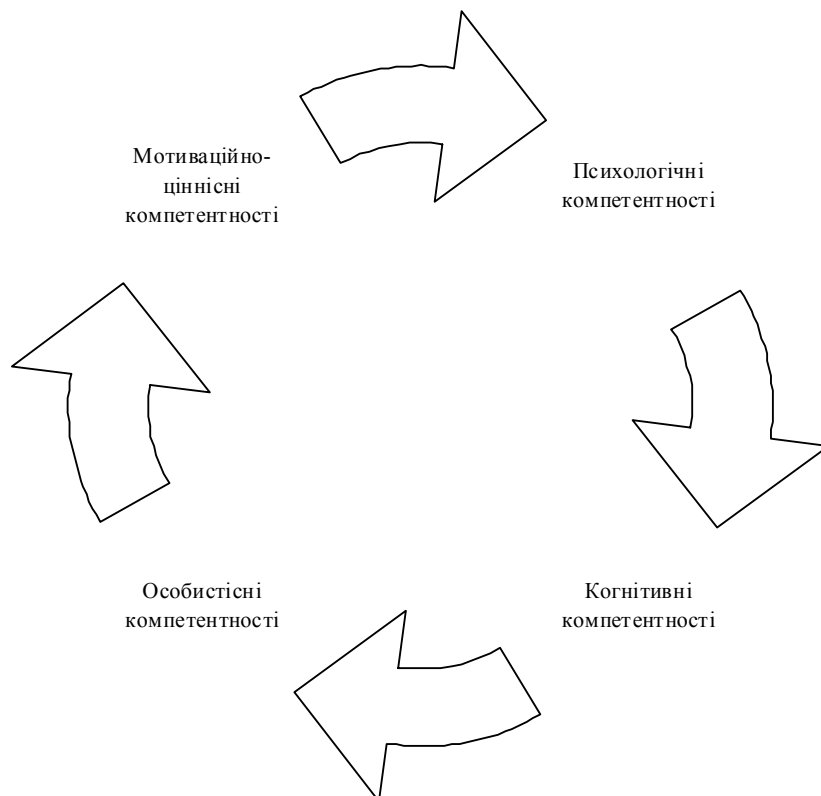

Рис.2. Компетенції, які мають бути притаманні майбутнім фахівцям образотворчого і декоративного мистецтва в європейських країнах

Висновки та перспективи подальших досліджень. Так, нами проаналізовано досвід ведення освітнього процесу майбутніх фахівців образотворчого і декоративного мистецтва. З урахуванням отриманих даних у таких країнах, як Італія та Іспанія, процес навчання є відкритим для усіх верств населення; упроваджуються новітні освітні технології; студенти мають можливість отримати закордонний досвід з перших курсів навчання в університеті.

Отже, освітній процес в італійських університетах побудований на принципах відповідальності студентів за власне навчання. У них є можливість самостійно скласти власний розклад занять, а їх відвідування добровільне і викладачем не реєструється. Навчальний рік ділиться на три семестри. За результатами семестрів іспити складаються, але студент за бажанням може перенести іспит на більш пізній термін, так як це передбачено індивідуальною програмою навчання.

Досвід Іспанії в розвитку професійних компетенцій майбутніх фахівців образотворчого і декоративного мистецтва показує, що в ході магістерської програми фахівці образотворчого і декоративного мистецтва набувають такі компетенції, які дозволяють зрозу-

міти і реалізувати стратегічне, комплексне та об'єктивне бачення індустрії з точки зору бізнесу; використовувати найбільш інноваційні методи; ефективно проводити брендування і спонсорство.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Dalen, D., Bennett, B. (1971). *A world history of education: cultural, philosophical, comparative*. New York: Prentice Hall.

Dereka (2016). *Current Trends in the Professional Training of Education Professionals in the European Union*. 42–47.

Dinold, M. (2013). Challenges of (inclusive) education (IPE) in Europe. *Journal of the International Federation of Education*, 83(3), 83–85.

Hill, G., Valdez-Garcia, A. (2020). Perceptions of Education Teachers Regarding the Use of Technology in Their Classrooms. *Educator-US*, 77, 29–41. DOI: <https://doi.org/10.18666/TPE-2020-V77-II-9148>

Kudlcek, M. (2010). European standards in adapted activity. *European Standards in Adapted Activity*. Olomouc: Palacky University, 7–10.

Medvedovskaya, D. (2019). The main quality criteria of higher education: the experience of the United Kingdom. *Pedagogical*

sciences: theory, history, innovative technologies, 48–54.

REFERENCES

Dalen, D., Bennett, B. (1971). *A world history of education: cultural, philosophical, comparative*. New York: Prentice Hall.

Dereka (2016). *Current Trends in the Professional Training of Education Professionals in the European Union*, 42–47.

Dinold, M. (2013). Challenges of (inclusive) education (IPE) in Europe. *Journal of the International Federation of Education*, 83(3), 83–85.

Hill, G., Valdez-Garcia, A. (2020). Perceptions of Education Teachers Regarding the Use of Technology in Their Classrooms. *Educator-US*, 77, 29–41. DOI: <https://doi.org/10.18666/TPE-2020-V77-II-9148>

Kudlcek, M. (2010). European standards in adapted activity. *European Standards in Adapted Activity*. Olomouc: Palacky University, 7–10.

Medvedovskaya, D. (2019). The main quality criteria of higher education: the experience of the United Kingdom. *Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies*, 48–54.

Стаття надійшла 12.03.2021 р.